

INDEX OPUSCULORUM

HUJUS VOLUMINIS.

OPUSCULUM PRIMUM.

DE CONCURSU, MOTIONE ET AUXILIO DEI.

LIBER I.

DE NECESSARIA DEPENDENTIA QUAM LIBERUM ARBITRIUM HABET A DEO UT CAUSA PRIMA, EJUSQUE DETERMINATIONE VEL PRÆFINITIONE.

CAP. I. Quod humani arbitrii libertas indifferentiam in operando requirat.	4
CAP. II. Excluduntur duo falsi modi explicandi indifferentiam libertatis.	8
CAP. III. Vera indifferentia libertatis, ejusque recepta definitio exponitur.	13
CAP. IV. Omnem actionem voluntatis, tametsi liberam, immediate pendere a Deo ut prima causa, ut pendet omnis actio causæ secundæ.	18
CAP. V. An præter concursum Dei immediatum in effectum et actionem causæ secundæ, sit necessarius alius influxus in ipsam causam; et refertur sententia affirmans.	23
CAP. VI. Causam primam nihil necessario influere in secundam, ex vi subordinationis essentialis causæ secundæ ad primam, quo illam ad agendum juvat.	25
CAP. VII. Causam secundam non indigere prævia determinatione causæ primæ ad actionem suam.	32
CAP. VIII. Voluntatem creatam ob libertatem suam non indigere physica et inhærente prædeterminatione ut operetur.	35
CAP. IX. Posita necessitate physice prædeterminationis, tolli non agendi libertatem seu indifferentiam quoad specificationem.	39
CAP. X. Physicam prædeterminationem, per aliquam rem voluntati inhærentem, cum usu libero quoad exercitium pugnare.	42
CAP. XI. Solvuntur nonnullæ objectiones contra doctrinam præcedentium capitum.	47
CAP. XII. Non minus impediri indifferentiam libertatis per physicam prædeterminationem ex causa extrinseca, quam ex inhærente præmotione.	56
CAP. XIII. Tolli libertatem quoad exercitium per physicam prædeterminationem ex voluntate Dei extrinseca.	61
CAP. XIV. Quomodo concursus causæ primæ ad actus liberos humanæ voluntatis, sine physica prædeterminatione consistat.	65
CAP. XV. Solvuntur objectiones aliquot contra superiorem doctrinam.	76

CAP. XVI. Solvitur alia objectio, et declaratur an liberi actus possint a Deo prædefiniri.	80
CAP. XVII. Resolutio totius doctrinæ in superioribus traditæ per nonnullas propositiones.	86

LIBER II.

DE DEPENDENTIA QUAM LIBERUM HOMINIS ARBITRIUM HABET A DEO, EJUSQUE PROVIDENTIA IN ACTIONIBUS AD NATURE ORDINEM SPECTANTIBUS.

CAP. I. Proponitur quæstio an actus mali sint ex speciali præfinitione ac prædeterminatione divinæ voluntatis; et sententia hoc affirmans tractatur.	92
CAP. II. Non prædeterminare Deum neque præmovere voluntates humanas ad actus pravos.	93
CAP. III. Solvuntur nonnullæ objectiones contra doctrinam capituli superioris, et Scholastici auctores pro nostra sententia referuntur.	106
CAP. IV. Non prædefinire Deum æterno suo consilio et voluntate actus pravos.	116
CAP. V. Solvuntur objectiones contra doctrinam capituli superioris.	121
CAP. VI. Deum non prædeterminare physice hominum voluntates ad actus bonos moraliter ordinis naturalis.	132
CAP. VII. An prædefiniat Deus omnes actus morales liberos in particulari, et an possit esse perfecta providentia sine hac prædeterminatione.	137
CAP. VIII. Nonnullæ assertiones ex doctrina totius libri secundi colliguntur.	194

LIBER III.

DE DIVINA MOTIONE, SEU EFFICACI DEI AUXILIO, AD SUPERNATURALES ET LIBEROS VOLUNTATIS ACTUS NECESSARIO.

CAP. I. Esse in nobis actus quosdam humanos supernaturales supponitur ac declaratur.	155
CAP. II. Gratuitum et supernaturale auxilium ad hos actus supernaturales esse necessarium.	158
CAP. III. Auxilium gratiæ per modum concursus esse necessarium ad actus supernaturales.	162
CAP. IV. Quid sit auxilium excitans, quid vero adjuvans.	165
CAP. V. Quid sit gratia præveniens, concomitans et	

INDEX OPUSCULORUM.

VII

subsequens, operans et cooperans, moraliter aut physice concurrens; et quomodo hæc omnia ad superiorem divisionem revocentur.	172	procedit.	209
CAP. VI. De auxilio sufficiente et efficaci.	177	CAP. XIV. Quomodo gratiæ efficacia intelligenda sit absque physica prædeterminatione.	220
CAP. VII. An efficaciæ auxilium illud sit quod physice et ex se voluntatem prædeterminat; proponiturque sententia id affirmans.	182	CAP. XV. Solvuntur objectiones, præsertim ex Scriptura et Augustino.	231
CAP. VIII. Nullum relinqui auxilium sufficiens ad supernaturalem actum, nec libertatem ad non consentiendum gratiæ vocanti, si efficaciæ auxilium in hac physica prædeterminatione consistat.	183	CAP. XVI. Solvitur alia objectio, ejusque occasione declaratur quomodo Deus sua sola voluntate eligat homines ad gloriam, vel præfinit supernaturales actus.	241
CAP. IX. Auxilium efficaciæ non consistere in aliqua gratia excitante, physice prædeterminante voluntatem ad exercitium actus.	187	CAP. XVII. Actus supernaturales præfinit a Deo, etiamsi non prædeterminet physice liberum arbitrium ad illos efficiendos.	249
CAP. X. An possit gratia excitans saltem moraliter voluntatem determinare.	192	CAP. XVIII. Exponuntur et conciliantur varia Patrum testimonia, præsertim Augustini, circa electionem prædestinatorum ad gloriam.	258
CAP. XI. Solvuntur nonnullæ objectiones contra præcedentem doctrinam.	196	CAP. XIX. Satisfit quibusdam novis objectionibus contra doctrinam præcedentium capitum.	261
CAP. XII. Auxilium efficaciæ non consistere in aliqua gratia operante vel cooperante, quæ per modum principii physice prædeterminet voluntatem ad exercitium actus.	203	CAP. XX. Solvitur alia objectio, et explicatur quæstio, an contingat ex duobus hominibus æquale auxilium gratiæ habentibus, unum credere aut converti, et non alium.	275
CAP. XIII. Voluntatem hominis non prædeterminari physice per auxilium gratiæ quod per modum concursus datur, nec per voluntatem Dei a qua illud		CAP. XXI. Occurritur aliis objectionibus contra doctrinam superioris capituli.	283
		CAP. XXII. Aliquot propositionibus doctrina totius libri comprehenditur.	288

OPUSCULUM II.

DE SCIENTIA DEI FUTURORUM CONTINGENTIUM.

LIBER I.

DE SCIENTIA DEI FUTURORUM CONTINGENTIUM ABSOLUTORUM.

CAP. I. Subjectum operis declaratur, et nonnullæ difficultates leviores expediuntur.	294
CAP. II. In propositionibus de futuro contingenti esse sufficientem veritatem determinatam, secundum quam a Deo præsciri possint.	296
CAP. III. Futura contingentia non posse in proxima causa præsciri ostenditur.	300
CAP. IV. Rationem cognoscendi futura contingentia ex divinis ideis non satis reddi.	306
CAP. V. Deum non cognoscere hæc futura in sola sua scientiæ efficacia.	308
CAP. VI. Ex decreto æterno divinæ voluntatis non sumi sufficientem rationem hujus scientiæ.	312
CAP. VII. Realem ac æternam præscientiam, seu co-existentiam cum Deo non convenire rebus creatis, neque in ea fundari posse scientiam futurorum contingentium.	320
CAP. III. Quo tandem modo cognoscat Deus futura contingentia.	327
CAP. IX. Quomodo præscientia Dei necessitatem non imponat effectibus futuris, nec usum libertatis impediat.	331

LIBER II.

DE SCIENTIA FUTURORUM QUAM DEUS HABET DE FUTURIS CONTINGENTIBUS SUB CONDITIONE PROPOSITIS, PRIUS RATIONE, QUAM DE IPSA CONDITIONE ALIQUID ABSOLUTE DECERNAT.

CAP. I. Refertur opinio negans habere Deum certam scientiam horum futurorum, et contraria ex Scriptura ostenditur.	343
CAP. II. Ex doctrina sanctorum Patrum ostenditur habere Deum certam scientiam futurorum contingentium conditionatorum.	348
CAP. III. Ex Scholasticorum Theologorum doctrina eadem veritas comprobatur.	352
CAP. IV. Ex divinæ providentiæ perfectione et effectibus ejus, necessitas hujus scientiæ ostenditur.	354
CAP. V. Deum habere hanc scientiam conditionalium contingentium propria ratione ostenditur, ex talium contingentium veritate.	355
CAP. XI. Solvuntur objectiones contra prædictam sententiam.	360
CAP. VII. Declaratur modus quo Deus hæc futura cognoscit.	364
CAP. III. Quomodo cognoscat Deus hæc futura in decretis liberis suæ voluntatis.	370

OPUSCULUM III.

DE AUXILIO EFFICACI.

Brevis Resolutio	376
------------------	-----

OPUSCULUM IV.

DE LIBERTATE DIVINÆ VOLUNTATIS.

DISPUTATIO I.

DE VERO SENSU ILLIUS SENTENTIE PAULI: DEUS OPERATUR
OMNIA SECUNDUM CONSILIUM VOLUNTATIS SUÆ.

- SECT. I. *Quid significaverit Paulus, dicens Deum operari omnia secundum consilium voluntatis suæ?* 393
SECT. II. *Quæ fidei veritates, aut Theologicæ conclusiones ex prædicta sententia eliciantur?* 398

DISPUTATIO II.

DE MODIS NECESSARIÆ OPERATIONIS QUI LIBERTATI DEI NON
REPUGNANT.

- SECT. I. *An necessitas quoad specificationem in divina voluntate locum habeat?* 409
SECT. II. *An necessitas ex suppositione vel debito in divinam voluntatem cadat?* 412

OPUSCULUM V.

DE MERITIS MORTIFICATIS, ET PER PŒNITENTIAM REPARATIS.

DISPUTATIO I.

DE REDITU MERITORUM IN JUSTIFICATIONE PECCATORIS.

- SECT. I. *Utrum Paulus, ad Hebr. 6, de mortificatis operibus loquatur, eorumque reparationem persuadeat?* 437
SECT. II. *Quam certum sit merita mortificata per pœnitentiam reviviscere?* 446
SECT. III. *An merita mortificata ad pristinum statum revocentur, suumque effectum habeant ex justitia vel misericordia?* 450

DISPUTATIO II.

DE PERFECTA REPARATIONE MERITORUM, QUÆ IN JUSTIFICATIONE PECCATORIS FIT.

- SECT. I. *Utrum merita vivificata valeant ad proprium præmium essenziale?* 457
SECT. II. *Utrum omnia merita mortificata redeant quoad totum præmium essenziale?* 482
SECT. III. *Utrum tota gratia per peccatum amissa statim restituatur per pœnitentiam, seu remissionem peccati, ideoque semper homo ad majorem gratiam resurgat?* 489

OPUSCULUM VI.

DE JUSTITIA QUA DEUS REDDIT PRÆMIA MERITIS, ET PŒNAS PRO PECCATIS.

- SECT. I. *Sitne in Deo vera Justitia, per quam pro meritis præmia retribuatur?* 515
SECT. II. *Sitne in Deo propria et formalis justitia commutativa?* 527
SECT. III. *Sitne in Deo vera ac propria distributiva justitia?* 549
SECT. IV. *An sit in Deo justitia legalis, vel alia per quam meritis præmium retribuatur absque promissione?* 564
SECT. V. *Quidnam in Deo sit vindicativa justitia?* 569
SECT. VI. *Quomodo satisfaciendum sit difficultatibus in principio positis?* 577

OPUSCULUM PRIMUM.

DE CONCURSU

ET

EFFICACI AUXILIO DEI

AD ACTUS LIBERI ARBITRII NECESSARIO, LIBRI TRES.

PROŒMIUM, ARGUMENTUM OPERIS CONTINENS.

Plenum difficultatis opus semper extitit cum divino concursu et gratiæ motione nostram libertatem conciliare, in qua etiam controversia enodanda, veteres Patres diu multumque insudarunt, quippe, ut Augustinus dixit l. 2 de Peccat. merit. et remiss., c. 18: Ipsa ratio quæ de his rebus a talibus, quales nos sumus, iniri potest, quemlibet nostrum quærentem vehementer angustat, ne sic defendamus gratiam, ut liberum arbitrium auferre videamur, rursus ne sic liberum asseramus arbitrium, ut superba impietate ingrati Dei gratiæ judicemur. Catholicos etiam Doctores sanæ doctrinæ cupidos eadem quæstio hoc tempore non mediocriter vexavit, cum viderint præsertim hæreticos hujus ætatis, amplificandæ gratiæ nomine, et libertatem nostram auferre, et gratiam non relinquere; neque enim libertate cadente stare gratia potest; nam, ut egregie Bernardus, lib. de Grat. et lib., init.: Tolle liberum arbitrium, et non erit quod salvetur; tolle gratiam, non erit unde salvetur. Cum ergo magna sit hujus quæstionis difficultas, et in diversas partes opinionum varietate veritas ipsa pertrahatur, Augustini non solum doctrinam, quam semper veneror, sed scribendi etiam rationem, quod maxime cupio, hac una in re conatus sum æmulari. Ille enim, cum similem controversiam inter Ecclesiæ filios ac religiosos viros exortam esse comperisset, ut rebus obscuris lucem, dubiis certitudinem aliquam asferre posset, componendæ dissensionis studio inflammatus, animum appulit ad scribendum: Quoniam sunt quidam (inquit lib. de Grat. et lib. arbitr., init.) qui, si gratiam defendunt, ut negent homini liberum arbitrium, aut quando gratia defenditur, negari existiment liberum arbitrium, hinc aliquid scribere, mutua charitate curavi. Eadem me charitas quæ Augustinum, eadem sinceritas cogit ad scribendum; atque utinam e cælo lux animo insideret, ut et Augustini mentem interpretari, et ipsam veritatem nudam prorsus et sine fuce possem intueri, in cujus cognitionem vel ea de causa vehementius incumbo, quod scilicet avidissime exoptem dissidentes hac de re gravissimorum Doctorum opiniones, in concordiam, si qua possim arte, revocare; neque enim hæc vel contendendi studio scripsi, vel malevolentia instigante evulgavi. Quin potius, quod facere cupio frequentissime, numeri precor immortale, ut solus charitatis affectus in hoc elaborando opere et veritate indaganda mentem dirigat, rationemque illustret, et in re tam gravi et difficili, totique Ecclesiæ ad tuendam fidei since-